

UCHWAŁA NR LXI/635/2023

RADY GMINY DĘBICA

z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie przyjęcia *Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku” (obejmującego lata 2020–2022)*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) - **Rada Gminy Dębica uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się *Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku” (obejmujący lata 2020–2022)* stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębica.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY DĘBICA**

JANUSZ GWÓŹDŹ

*Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku”
(obejmujący lata 2020–2022)*

**Załącznik do
UCHWAŁY Nr LXI/635/2023
RADY GMINY DĘBICA
z dnia 30 października 2023 r.**

***Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą
do 2027 roku”***

(obejmujący lata 2020–2022)

Dębica, wrzesień 2023 r.

Spis treści

1. Podstawa prawna	4
2. Zakres opracowania	5
3. Charakterystyka gminy	8
3.1 Ogólna charakterystyka Gminy Dębica	8
3.2. Infrastruktura techniczna	11
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	17
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	17
4.2. Zagrożenia hałasem	23
4.3. Pola elektromagnetyczne	27
4.4. Gospodarowanie wodami	29
4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	37
4.6. Zasoby geologiczne	39
4.7. Gleby	41
4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	42
4.9. Zasoby przyrodnicze	43
4.10. Zagrożenia poważnymi awariami	44
4.11. Edukacja ekologiczna	45
5. Analiza wskaźnikowa realizacji Programu Ochrony Środowiska	47
6. Podsumowanie	53
Spis tabel	55

1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.), organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Aktualnie obowiązujący *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku* (dalej: Program) przyjęty został Uchwałą Nr XXX/323/2021 Rady Gminy Dębica z dnia 21 maja 2021 r.

Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację Polityki Ekologicznej Państwa na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewnia skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stwarza warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

2. Zakres opracowania

Niniejszy Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku” (obejmujący lata 2020–2022) sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla Gminy Dębica. Raport obejmuje okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2022 r. Opracowanie opisuje i weryfikuje stopień wykonania celów oraz zadań środowiskowych zaplanowanych w Programie w odniesieniu do działań podjętych i zrealizowanych na terenie gminy w latach 2020–2022.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.) z wykonania programu ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Następnie raport przekazywany jest przez organ wykonawczy województwa, powiatu lub gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji Programu. W raporcie zawarto niezbędne informacje odpowiadające treści przyjętego Programu, w tym odniesienie do celów średniookresowych w nim zawartych. W dokumencie przedstawione są działania i stopień realizacji zadań zawartych w Programie, zarówno tych realizowanych bezpośrednio przez samorząd gminy, jak i inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska oraz podmioty prowadzące działalność na terenie gminy, których zadania wpisane były w harmonogram.

Ocenę realizacji założeń Programu odniesiono do poszczególnych obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. Zagrożenia hałasem,
3. Pola elektromagnetyczne,
4. Gospodarowanie wodami,
5. Gospodarka wodno-ściekowa,
6. Zasoby geologiczne,
7. Gleby,

8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. Zasoby przyrodnicze,
10. Zagrożenia poważnymi awariami,
11. Edukacja ekologiczna.

W ramach opracowania *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku* konieczne było wyznaczenie szczegółowych zadań w poszczególnych kierunkach interwencji, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego obszaru interwencji, bądź będzie utrzymywany dobry stan, o ile aktualnie taki został zdiagnozowany. W ramach tych wytycznych zaplanowano konkretne zadania prowadzące do realizacji wyznaczonych celów i kierunków interwencji. Realizacja tych zadań ukierunkowana jest na osiągnięcie wymiernej poprawy środowiska naturalnego w wyznaczonych obszarach interwencji, mierzonej za pomocą wskaźników (mierników realizacji). Cele i kierunki interwencji wynikają ze zdiagnozowanych w gminie zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT.

Wyznaczone zostały następujące cele ekologiczne:

- Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza,
- Zmniejszenie oddziaływania hałasu do obowiązujących poziomów,
- Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą,
- Rozbudowa zbiorowego systemu oczyszczania ścieków,
- Właściwe zagospodarowanie zasobów geologicznych,
- Ochrona powierzchni ziemi przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,
- Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
- Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności,
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Opracowany raport ma charakter informacyjny i podsumowujący w zakresie zadań przewidzianych do realizacji przez Gminę Dębica w zakresie ochrony środowiska oraz prezentuje działania inwestycyjne i nieinwestycyjne w zakresie ochrony środowiska, podejmowane na terenie Gminy Dębica w latach 2020–2022.

3. Charakterystyka gminy

3.1 Ogólna charakterystyka Gminy Dębica

Gmina Dębica jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa podkarpackiego w powiecie dębickim. Teren Gminy Dębica zajmuje obszar o powierzchni 137,9 km². W skład gminy wchodzi 19 sołectw: Braciejowa, Brzeźnica, Brzeźnica Wola, Głobikowa, Gumniska, Kędzierz, Kochanówka, Kozłów, Latoszyn, Nagawczyna, Paszczyna, Podgrodzie, Pustków, Pustków Krownice, Pustków-Osiedle, Pustynia, Stasiówka, Stobierna, Zawada. Liczba ludności w gminie w 2022 r. wynosiła 25 632 osoby, zaś średnia gęstość zaludnienia: 186 os./km².

Gmina Dębica położona jest w rejonie tarnowsko-rzeszowskim, na pograniczu dwóch jednostek geograficznych: Kotliny Sandomierskiej oraz Pogorza Środkowobeskidzkiego. Charakter klimatyczny Kotliny określany jest jako klimat nizinny, natomiast klimat Pogorza to klimat przejściowy między nizinny a górskim. Średnie temperatury w styczniu wynoszą: na południu -3,6°C, na północy -2,2°C. Średnie temperatury w lipcu w obydwu strefach wynoszą 18,2°C. Roczna suma opadów w tym regionie to około 700–800 mm/m³. Okres wegetacji trwa od 210 do 220 dni. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 65 dni w roku¹.

Obszar Gminy Dębica wg klasyfikacji Kondrackiego² należy do podprowincji Północne Podkarpacie, zwanej także Kotliną Sandomierską, w obrębie której północno-zachodnią część stanowi Płaskowyż Tarnowski, część centralną stanowi Dolina Dolnej Wisłoki, a część wschodnią fragment Pradoliny Podkarpackiej. Tereny położone na południe i południowy wschód od Dębicy wchodzi w skład podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie – jest to północno-zachodnia część Pogorza Strzyżowskiego.

Gmina Dębica położona jest w obrębie dwóch wielkich jednostek geologicznych:

- a) Zapadliska Przedkarpackiego,
- b) Karpatów Zewnętrznych (Fliszowych) – brzeżne fałdy nasunięcia karpackiego.

W obrębie Zapadliska Przedkarpackiego znajduje się nieco mniejsza część terenów należących do Gminy Dębica, obejmująca sołectwa: Pustków, Brzeźnica, Paszczyna, Kędzierz, Pustynia oraz północne fragmenty sołectwa Zawada, Nagawczyna, Podgrodzie i Latoszyn. Do Karpat Zewnętrznych (jako tzw. Pogórze) przynależy południowa część gminy

¹ *Rozwój morfologiczny progów Pogorza Karpackiego między Dębicą a Trzycianą*, Polska Akademia Nauk, Instytut Geografii, Warszawa 1957.

² J. Kondracki, *Geografia regionalna Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.

z sołectwami: Głobikowa, Braciejowa, Gumniska, Stasiówka, Stobierna oraz w większości sołectwa: Podgrodzie, Latoszyn, Nagawczyna i Zawada.

Północno-wschodnia część gminy leży w obrębie zapadliska przedkarpackiego, wypełnionego osadami miocenu przykrytego utworami czwartorzędowymi. Osady miocenu reprezentowane są przez ropy pylaste oraz lokalnie ropy i piaski. Generalnie strop ropy miocenu stwierdzono na głębokości 10–20 m ppt, lokalnie głębiej. W granicach administracyjnych dużą część terenu zajętego przez gminę obejmuje Dolina (Pradolina) Wisłoki, która stanowi wyróżniający się element fizjograficzny, wyznaczając granicę biegnącą z południowego zachodu na północny wschód, pomiędzy Gminą Dębica a gminami Czarna i Żyraków.

Część południowa gminy znajduje się w obrębie Karpat Zewnętrznych zbudowanych z osadów fliszowych. Osady fliszu karpackiego układają się w poszczególne serie rozciągające się wzdłuż Karpat (nasunięcia karpackie).

Flisz karpacki na terenie gminy występuje w postaci piaskowców i łupków warstw inoceramowych wieku górnokredowego oraz w postaci szarych margli wieku senon-paleocen. Osady te budują tutaj morfologiczne wzniesienia porośnięte lasem bukowym (buczyna).

Teren gminy położony najbardziej na południe (Pogórze) objęty jest typowymi utworami nasunięcia fliszu karpackiego, przy czym z uwagi na brzeźny charakter „progu karpackiego” utwory te są niekiedy dość silnie zaburzone. Pokrywy czwartorzędowe są w większości efektem wietrzenia fliszu oraz działalności licznych w tym rejonie potoków i rowów. Utwory miocenu w strefie przejściowej (brzeźna część nasunięcia karpackiego) na południe od autostrady A4 przykrywają utwory eoliczne (lessy) o miąższości około 10 m. Na pozostałym obszarze zalega miąższa seria utworów fluwiogłacialnych (piaski i żwiry z soczewkami glin) o miąższości 1,0–2,5 m.

Rodzaj gleby zależy przede wszystkim od skały macierzystej, czyli utworów budujących podłoże oraz takich czynników jak ukształtowanie terenu, warunki klimatyczne, szata roślinna oraz działalność człowieka.

Gleby Gminy Dębica należą do trzech grup – gleby aluwialne, gleby terenów równinnych, nizinnych i wyżynnych oraz gleby terenów górzystych i podgórskich. Granicą dzielącą dwie ostatnie grupy jest próg Pogórza Karpackiego. Gleby terenów równinnych,

nizinnych i wyżynnych to piaski i szczyrki, gleby bielcowe, gleby pylaste, natomiast gleby terenów górzystych i podgórskich to gleby pylaste i ilaste, gliniasto-kamieniste oraz kamienne³.

Czynnikiem wpływającym na obniżenie jakości gleb jest nadmierna kwasowość, na którą wpływa działalność człowieka np. poprzez nawożenie oraz lokalizację urządzeń melioracyjnych. Gmina Dębica pod względem gospodarczym jest regionem rolniczo-przemysłowym. Rozwojowi rolnictwa sprzyja duży udział gleb wysokich klas bonitacyjnych. W strukturze upraw dominują: zboża, buraki cukrowe i warzywa. Rozwinięta jest hodowla: bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Powierzchnia Gminy Dębica wynosi 13 786 ha. Zestawienie użytkowania powierzchni zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1 Zestawienie użytkowania powierzchni Gminy Dębica w 2022 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogółem	13 786
Grunty rolne	8 087
Użytki rolne	8 043
Użytki rolne – grunty orne	5 065
Użytki rolne – sady	42
Użytki rolne – łąki	462
Użytki rolne – pastwiska	882
Użytki rolne – grunty rolne zabudowane	504
Użytki rolne – grunty pod stawami	32
Użytki rolne – grunty pod rowami	37
Użytki rolne – grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	1 020
Nie użytki	43
Grunty leśne:	4 254
Lasy	4 188
Grunty zadrzewione i zakrzewione	66
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1 032
Tereny mieszkaniowe	392
Tereny przemysłowe	137
Inne tereny zabudowane	111
Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	24
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	48

³ Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu XV. Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębica, str. 17.

Użytki kopalniane	18
Tereny komunikacyjne:	537
Drogi	519
Tereny kolejowe	49
Inne tereny komunikacyjne	4
Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowej	1
Grunty pod wodami	137
Wody płynące	134
Wody stojące	3
Użytki ekologiczne	0
Tereny różne	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

Struktura przyrodnicza obszaru Gminy Dębica jest dość zróżnicowana. Teren gminy obejmuje zarówno obszary cenne przyrodniczo, jak również przekształcone antropogenicznie rejonu istniejącego osadnictwa. W rejonach zabudowy i ich bezpośredniego sąsiedztwa występują najczęściej agrocenozy i niezbyt intensywnie użytkowane łąki.

Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Dębica⁴:

- dwa obszary chronionego krajobrazu: Pogórze Strzyżowskiego i Jastrzębsko-Żdzarski;
- dwa obszary Natura 2000 – Dolna Wisłoka z Dopływami i Las nad Braciejową;
- 10 pomników przyrody.

3.2. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa

Przez teren Gminy Dębica przebiegają dwie główne drogi – autostrada A4 i droga krajowa nr 94, które łącznie mają długość 17,438 km oraz lokalne, którymi zarządza Gmina Dębica. Przez teren Gminy Dębica przebiegają dwie linie kolejowe: linia nr 91 Kraków Główny – Dębica, przy czym 3,560 km na terenie gminy, a także linia nr 25 Łódź Kaliska – Dębica, przy czym 11,800 km na terenie gminy⁵. Dostępność ważnych szlaków komunikacyjnych takich jak autostrada A4, magistrala kolejowa Zgorzelec–Medyka czy bliskość lotnisk Kraków

⁴ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl/CRFOP, dostęp z dnia 13.09.2023 r.

⁵ Dane uzyskane od PKP Polskie Koleje Liniowe S.A., Zakład Linii Kolejowych w Rzeszowie.

Balice i Rzeszów Jasionka przyczyniają się do rozwoju stref inwestycyjnych i przemysłu na tym terenie.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Dębica posiada uregulowany system zaopatrzenia w wodę i system odprowadzania i utylizacji ścieków komunalnych. Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o. w Brzeźnicy obsługuje 670 km sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, 3 stacje uzdatniania wody (Brzeźnica, Zawada, Pustków), 4 oczyszczalnie ścieków, 16 przepompowni wody, 205 przepompowni ścieków oraz 13 602 odbiorców usług. Dzięki nakładom Gminy Dębica i realizacji projektu budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stobierna i Stasiówka o długości 50 km, a także dzięki budowie wodociągu Gmina Dębica – Południe, sieć Stobierna-Stasiówka wraz ze zbiornikiem głównym o pojemności 1 000 m³, Braciejowa i Gumniska wraz z przyłączami sieci wodociągowej z 2 pompowniami dla miejscowości Braciejowa i Gumniska – zapewniono odbiór ścieków oraz dostarczanie wody do ponad 2 000 osób. W 2022 r. rozpoczęto I etap realizacji inwestycji budowy sieci kanalizacyjnej w Gumniskach i Braciejowej pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami oraz przyłączami do budynków mieszkalnych w miejscowościach Latoszyn, Gumniska i Braciejowa – etap I”.

Tabela 2 Sieć wodociągowa na terenie Gminy Dębica

Rok	Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez przyłączy) [km]	Liczba czynnych przyłączy wodociągowych do budynków i innych obiektów [szt.]
2020	224,0	5 957
2021	200,0	5 834
2022	224,5	6 531

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Brzeźnicy

Tabela 3 Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Dębica

Rok	Długość czynnej sieci sanitarnej (bez przyłączy – kanalizacja) [km]	Liczba przyłączy sieci kanalizacyjnej [szt.]	Średnia ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną [tys. m ³ /rok]
2020	300,9	4 542	555,2
2021	295,9	4 466	474,5
2022	301,4	5 158	560,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Brzeźnicy

Sieć gazowa

Zaopatrzenie w gaz zapewnia Gaz System S.A. Oddział w Tarnowie. Na terenie Gminy Dębica znajdują się urządzenia i sieci gazownicze o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Są to: gazociągi wysokoprężne Ø 400 i Ø 700 mm o przebiegu: wschodnia granica państwa – Podgórska Wola; gazociąg wysokoprężny Ø 700 mm: Sędziszów – Podgórska Wola; gazociąg wysokoprężny Ø 200 mm biegnący z Zawady od gazociągu Ø 400 mm w kierunku Mielca; stacje redukcyjne gazu I stopnia zlokalizowane w Zawadzie i Latoszynie oraz stacja w Brzeźnicy. Wszystkie wsie gminy są zgazyfikowane, a gaz użytkowany jest głównie do celów komunalnych, jak również częściowo do celów grzewczych. W Gminie Dębica 98,2% mieszkańców korzysta z dostępu do sieci gazowej⁶.

Tabela 4 Dane dotyczące dostępności mieszkańców Gminy Dębica do sieci gazowej w 2021 r.

	Długość czynnej sieci ogółem [m]	Liczba odbiorców gazu (gospodarstwa domowe)	Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	Odsetek mieszkańców korzystających z dostępu do sieci gazowej [%] w 2021 r.
Gmina Dębica	358 556	6 622	2 806	98,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 r. w związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy otrzymały nowe zadania dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Nowym system gospodarowania odpadami zostały objęte wszystkie nieruchomości zamieszkałe. Właściciele nieruchomości zamieszkałych mają obowiązek w terminie 14 dni od zamieszkania złożyć do Urzędu Gminy deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W deklaracji właściciel nieruchomości deklaruje liczbę osób zamieszkałych na jego nieruchomości. W zamian za wniesioną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, gmina organizuje odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od mieszkańca.

Zapisy art. 9tb ust. 1 pkt 1 *Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469) nakładają na gminę obowiązek przeanalizowania możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości

⁶ Dane GUS za 2021 r.

z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Zgodnie z założeniami ustawy, niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne odebrane na terenie Gminy Dębica przekazywane są do Instalacji Komunalnej działającej pod nazwą Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Paszczynie, zaś bioodpady stanowiące odpady komunalne trafiają zaś do Instalacji działającej pod nazwą Kompostownia bębnowa z bioreaktorem. Powyższe instalacje prowadzone są przez Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Paszczynie pod adresem: Paszczyna 62B, 39-207 Brzeźnica.

Gmina Dębica w roku 2020 zakończyła inwestycję związaną z budową Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Paszczynie, na które od października 2021 r. kierowane są przeznaczone do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Składowisko zarządzane jest przez Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Paszczynie.

Możliwości przetwarzania odpadów:

1. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne

- Sortownia odpadów zmieszanych i z selektywnej zbiórki: linia technologiczna o przepustowości nominalnej 50 000 mg/rok. Linia składa się z dwóch ciągów technologicznych:
 - podstawowy – dla zmieszanych odpadów komunalnych,
 - uzupełniający – dla odpadów z selektywnej zbiórki (wstępnie posegregowanych u źródła).
- Instalacja biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (oddana do użytkowania w styczniu 2015 r.) o wydajności 25 000 mg/rok, w skład której wchodzi hala stabilizacji tlenowej, plac dojrzewania i magazynowania stabilizatu, biofiltr, zbiornik sedymentacyjno-retencyjny.
- Linia do segregacji odpadów zmieszanych oraz selektywnie zebranych oparta o technologię segregacji mechanicznej i ręcznej o przepustowości 10 000 mg/rok (linia pomocnicza), nieeksploatowana.

2. Bioodpady stanowiące odpady komunalne

- Kompostownia bębnowa z bioreaktorem (komposter typ-16) o wydajności 3 000 mg/rok, który przeznaczony jest do kompostowania frakcji organicznej oraz komunalnych osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków.

3. Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych

- Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania nie są wytwarzane na chwilę obecną; pozostałości z sortowania przekazywane są do zakładu produkcji paliwa alternatywnego.

4. Pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych

- Pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Paszczynie o zdolności przyjmowania 60 mg na dobę i całkowitej pojemności 153 920 m³. Gmina wybudowała własne składowisko odpadów komunalnych przeznaczone na pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Eksploatacja składowiska rozpoczęła się w październiku 2021 r.

Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Dębica w roku 2022 wynosi 6 157,2010 Mg. W Punkcie Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych działającym na terenie Gminy Dębica zebrano 459,1500 Mg odpadów komunalnych, a podmioty zbierające odpady komunalne stanowiące frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła zebrały 1 024,7400 Mg. Łącznie odebranych i zebranych odpadów zostało 7 641,0910 Mg. Przedstawione wartości wynikają ze sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne z terenu Gminy Dębica, sprawozdania podmiotu prowadzącego Punkt Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz sprawozdań składanych przez podmioty zbierające odpady komunalne, stanowiące frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

Tabela 5 Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2020–2022

	2020	2021	2022
Ilość zebranych i odebranych odpadów [Mg]	6 814,43	8 805,379	7 641,091
Ilość odpadów przypadająca na 1 mieszkańca (Mg)	0,314	0,408	0,361
Koszt odbioru i zagospodarowania ponoszony przez 1 mieszkańca w przypadku segregowania odpadów (zł)	12,00	16,00	16,00
Koszt odbioru i zagospodarowania ponoszony przez 1 mieszkańca w przypadku braku segregowania odpadów (zł)	48,00	64,00	64,00
Ilość odpadów zebrana selektywnie (Mg)	3 131,26	4 996,999	3 984,498
Ilość odpadów odebranych w PSZOK (Mg)	504,05	677,384	562,258

Źródło: Raport o stanie Gminy Dębica za 2020 rok

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Poniżej przedstawiono realizację zadań związanych z ochroną środowiska, jakie zostały zrealizowane na terenie Gminy Dębica w latach 2020–2022. W Raporcie opierano się na harmonogramie przedsięwzięć planowanych do realizacji, określonych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku* (przyjętym uchwałą Nr XXX/323/2021 Rady Gminy Dębica z dnia 21 maja 2021 r.). W Raporcie odniesiono się do konkretnych zadań wyszczególnionych w Programie, jak również wzięto pod uwagę przedsięwzięcia, które nie były w nim zawarte, a które mieszczą się w ramach polityki ekologicznej gminy i zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym. Gmina Dębica realizowała nie tylko zadania inwestycyjne, ale również szereg zadań bieżących mających charakter ciągły. Harmonogram Programu Ochrony Środowiska obejmował i obejmuje zadania zaplanowane w szerokim przedziale czasowym, a duża część zadań wykracza poza ramy czasowe przyjęte podczas sporządzania dokumentu. W niniejszym Raporcie przedstawiono zadania z zakresu poszczególnych sektorów związanych z ochroną środowiska, realizowane w latach 2020–2022.

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z zapisami *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznie opracowywanych raportów przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, dotyczących oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim.

Gmina Dębica zalicza się do strefy podkarpackiej, w której działa 15 stacji pomiarowych (12 stacji tła miejskiego, 2 stacje tła podmiejskiego, 1 stacja tła pozamiejskiego),

1 stacja komunikacyjna miejska i 1 stacja przemysłowa miejska, należących do wojewódzkiej sieci monitoringu powietrza. Na terenie Gminy Dębica nie znajduje się żadna stacja pomiarowa, najbliższa stacja monitoringu jest w Mieście Dębica (ul. Grottgera 3) i dokonywane są na niej pomiary pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu B(a)P w pyle PM10.

Klasyfikację poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy podkarpackiej, z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia oraz ochrony roślin za rok 2022 przedstawiono w tabelach 6 i 7.

Tabela 6 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
			SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
1.	Miasto Rzeszów	PL 1801	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
2.	Strefa podkarpacka	PL 1802	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	A1 ²

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim, raport wojewódzki za rok 2022, str. 86

¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

² dla pyłu zawieszonego PM 2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A.

Wyniki pomiarów ozonu ze stacji monitoringu powietrza za rok 2022 oraz wyniki modelowania wykonanego dla roku 2022 (obejmujące lata 2020–2022) wykazały dotrzymanie obowiązującego dla tego zanieczyszczenia poziomu docelowego dla stężeń 8-godzinnych na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacka zakwalifikowane zostały do klasy A.

W 2022 r. stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 nie zostało przekroczone na żadnej ze stacji pomiarowych województwa podkarpackiego. Stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na stacjach pomiarowych zawierały się w przedziale 15–33 µg/m³ (38–83% normy średniorocznej). W Rzeszowie stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na stacji tła miejskiego stanowiło 55% normy, natomiast na stacji komunikacyjnej 83% dopuszczalnej normy. W strefie podkarpackiej najwyższe stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 wystąpiło: w Mielcu (70% normy), w Dębicy i w Rudniku nad Sanem (68% normy). Gmina Dębica znajduje się w jedynym wyznaczonym obszarze przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10.

W strefie podkarpackiej wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM2,5 ze stacji monitoringu za rok 2022 w odniesieniu do średniorocznego poziomu dopuszczalnego (20

$\mu\text{g}/\text{m}^3$) nie zarejestrowano przekroczeń na obszarze województwa podkarpackiego. Strefy miasto Rzeszów i podkarpacką zakwalifikowano do klasy A1.

W strefie podkarpackiej na stacjach tła miejskiego średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} zawierały się w przedziale 12–19 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (60–95% normy fazy II). Najwyższe stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM_{2,5} wystąpiły: w Dębicy i w Rudniku nad Sanem.

Badania benzo(a)pirenu prowadzone w 2022 r. na terenie strefy podkarpackiej wykazały przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀. Strefa podkarpacka zakwalifikowana została do klasy C. Badania benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wykazały przekroczenie wartości docelowej w 2022 roku w 7 punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarach miejskich strefy podkarpackiej, w: Dębicy, Jarosławiu, Jaśle, Nisku, Przemyślu, Rudniku nad Sanem i Tarnobrzegu. Spośród monitorowanych obszarów miejskich najwyższe średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu wynoszące 3,7 ng/m^3 (370% poziomu docelowego) odnotowano w Rudniku nad Sanem. W pozostałych punktach pomiarowych w podkarpackich miastach, w których wystąpiło przekroczenie, średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu zawierały się w przedziale 1,5–2,7 ng/m^3 (150–270% poziomu docelowego).

Na przestrzeni lat 2013–2022 widoczny jest pozytywny trend obniżania się stężeń B(a)P zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ na obszarze województwa podkarpackiego. Znaczący spadek wartości stężeń B(a)P widoczny jest od 2019 roku, związany jest również ze spadkiem zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ i PM_{2,5}. Natomiast w 2022 roku widoczny jest również znaczny spadek stężeń B(a)P e pyłe zawieszonym PM₁₀ w odniesieniu do lat 2019–2021. W stosunku do poprzednich trzech lat, w 2022 roku na stacjach w województwie podkarpackim stężenia średnioroczne B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀ spadły o 26–50%.

Rozkład stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oparty na wynikach pomiarów ze stacji i na wynikach modelowania dla województwa podkarpackiego wskazuje na występowanie wartości średniorocznych benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w przedziale 0,08–3,7 ng/m^3 . Najwyższe stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wskazane zostały: w powiecie dębickim (gminy: m. Dębica, Dębica, Czarna, Żyraków), w powiecie kolbuszowskim (Gmina Kolbuszowa), w powiecie rzeszowskim (gmina Trzebownisko), w powiecie niżańskim (gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem)⁷.

⁷ Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2022, Rzeszów 2023.

Tabela 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
			SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1.	Strefa podkarpacka	PL1802	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim, raport wojewódzki za rok 2022, str. 99

¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego – strefa uzyskała klasę D2.

W odniesieniu do kryterium: cel długoterminowy ozonu w kryterium ochrony roślin, w 2022 r. strefa podkarpacka zaliczona została do klasy D2. Wyznaczony obszar przekroczenia w strefie podkarpackiej objął 17 252,5 km² (97,4% powierzchni strefy).

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza atmosferycznego:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Osiągnięcie wymaganych standardów, jakości powietrza	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza atmosferycznego, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Dębica należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki – kotły gazowe i biomasa	140 nieruchomości z terenu Gminy Dębica skorzystało z wymiany źródeł ciepła na ogrzewanie gazowe, a 15 nieruchomości na ogrzewanie typu biomasa – zadanie zrealizowane w całości.	0	0	2 281 000	2 281 000
Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0

Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku”
(obejmujący lata 2020–2022)

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Gminy Dębica należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki – ekogroszek					
Montaż filtrów na kominy	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Program „Czyste powietrze”	Liczba złożonych przez mieszkańców wniosków o dofinansowanie do WFOŚiGW w Rzeszowie w ramach programu „Czyste powietrze” 2021 r. – 110 wniosków, 2022 r. – 80 wniosków.	Zadanie ciągle w miarę możliwości pozyskania funduszy z Programu			
Wymiana tradycyjnego oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Zadanie zrealizowane w całości.	95 000	97 000	119 000	311 000
Wymiana oświetlenia na efektywne energetycznie w budynkach użyteczności publicznej	1. Demontaż starych i montaż nowych opraw oświetleniowych na hali sortowni odpadów. 2. Dostawa opraw oświetleniowych typu HIGH-BAY 100W. Zadanie zrealizowane częściowo.	0	0	9 000 34 400	43 400
Ograniczenie zużycia energii elektrycznej poprzez wymianę zestawów pompowych w przepompowaniach wody z zamontowaniem układów stabilizacji ciśnienia	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Ograniczenie zużycia energii elektrycznej poprzez wymianę pomp przesyłowych w przepompowniach ścieków	Zadanie zrealizowane częściowo poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i przyłączami do budynków mieszkalnych w m. Latoszyn, Gumniska i Braciejowa – etap I (budowa 11 przepompowni sieciowych i 3 przepompowni lokalnych).	0	0	9 261 000	9 261 000
Budowa stacji kontroli pojazdów i jakości emisji spalin	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Budowa instalacji fotowoltaicznej zasilającej obiekty infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej	Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznej na obiektach Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Brzeźnicy (montaż 4 instalacji: 2 x 50 kWp, 40kWp i 10 kWp). Zadanie zrealizowane częściowo.	0	0	513 000	513 000
Budowa instalacji fotowoltaicznej na domach prywatnych oraz budynkach użyteczności publicznej	1. „Wykonanie instalacji fotowoltaicznej na terenie zakładu Przyrodoleczniczego w Latoszynie”. 2. Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznej na budynkach Przedsiębiorstwa Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Paszczynie. 3. Montaż paneli fotowoltaicznych na składowisku gminnym w Paszczynie.	0	123 800 117 400 23 760	0	264 960
Montaż instalacji OZE – budynki prywatne i użyteczności publicznej	Rozwój OZE szansą na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Dębica i Iwierzycy – zakup i instalacja kolektorów słonecznych do ogrzewania wody użytkowej w domach prywatnych. Wykonano 689 instalacji.	6 790 000	0	0	6 790 000
Montaż pomp ciepła w budynkach prywatnych	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto na terenie Gminy Dębica (m.in. w sołectwach: Latoszyn, Podgrodzie, Nagawczyzna, Brzeźnica, Kozłów i Pustynia) zostało przeprowadzone monitorowanie zanieczyszczenia powietrza za pomocą bezzałogowego statku powietrznego. W 2021 r. Gmina Dębica przeznaczyła na to zadanie ze środków własnych 14 833,50 zł.

Podsumowując należy stwierdzić, że w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku* kładziony jest nacisk na zadanie polegające na wymianie źródeł ciepła na ekologiczne. Jest to niewątpliwie działanie dające najbardziej wymierny efekt polegający na redukcji emisji zanieczyszczeń. Realizacja Programu prowadzić będzie do poprawy jakości powietrza na terenie gminy w możliwie najkrótszym czasie.

4.2. Zagrożenia hałasem

W 2020 r. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, w ramach realizacji zadań PMŚ w zakresie badań stanu akustycznego środowiska, realizował obowiązki związane z pomiarami i oceną hałasu. Zakres pomiarów hałasu drogowego obejmował: 3 punkty pomiarów poziomów długookresowych L_{DWN} i L_N oraz 18 punktów pomiarów równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} i L_{AeqN} , Łącznie badaniami monitoringowymi hałasu drogowego objęto 8 miejscowości (w tym 3 mające status uzdrowiska), w obrębie których ustalono sieć punktów referencyjnych: Polańczyk (2 punkty pomiarowe), Rymanów-Zdrój (1 punkt pomiarowy), Iwonicz-Zdrój (1 punkt pomiarowy), Dukla (1 punkt pomiarowy), Dębica (6 punktów pomiarowych), Ropczyce (4 punkty pomiarowe), Przeworsk (5 punktów pomiarowych) oraz Ruda Różaniecka (1 punkt pomiarowy).

Na terenie Gminy Dębica nie prowadzono takich badań, jednakże zostały one przeprowadzone dla Miasta Dębica. Badania wykonano w 6 punktach pomiarowych. Wyniki wskazywały na:

- Przekroczenie dopuszczalnego hałasu L_{DWN} o 4,3 dB przy ul. Kościuszki;
- Przekroczenie dopuszczalnego hałasu L_N o 4 dB przy ul. Kościuszki;
- Przekroczenie dopuszczalnego hałasu L_{AeqD} : o 0,8 dB przy ul. Cmentarnej, o 0,8 dB przy ul. Kosynierów Raclawickich, o 4,7 dB przy ul. Krakowskiej, o 4,9 dB przy ul. Rzeszowskiej, o 3,9 dB przy ul. Świątosława;
- Przekroczenie dopuszczalnego hałasu L_{AeqN} : o 4,9 dB przy ul. Krakowskiej, o 8,2 dB przy ul. Rzeszowskiej i o 0,7 dB przy ul. Świątosława⁸.

⁸ Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa podkarpackiego w roku 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Ochrony Środowiska.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony klimatu akustycznego (zagrożenia hałasem):

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Zagrożenia hałasem	Zmniejszenie oddziaływania hałasu do obowiązujących poziomów	Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców
		Monitoring hałasu

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie zagrożenia hałasem, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 9 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zagrożenia hałasem

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych na terenie gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1) Budowa odcinka drogi D1 o długości 600 m w ramach zadania „Budowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych w Zawadzie”; 2) Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Dębica w ramach zadania: „Chodniki i drogi”; 3) Przebudowa drogi gminnej w m. Zawada „pod górę”; 4) Przebudowa drogi gminnej w m. Pustków kier. „Męciszów” do wiertni dz. nr ewid. 678/4; 5) Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów – Baranów Sandomierski – Mielec – Dębica – budowa chodnika w m. Brzeźnica; 6) Przebudowa drogi powiatowej nr 1285R stacja Kochanówka–Paszczyzna, budowa chodnika w kier. Góry Śmierci; 7) Przebudowa drogi powiatowej nr 1296 R Wielopole – gr. Powiatu – Dębica, budowa chodnika w m. Stasiówka; 8) Przebudowa drogi powiatowej Nr 1303R Łabuzie–Południk–Kamieniec w miejscowości Braciejowa i Głobikowa; 9) Przebudowa drogi powiatowej Nr 1301R Latoszyn–Braciejowa – budowa chodnika w m. Gumniska – etap IV; 10) Remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1287R Skrzyszów–Paszczyzna–Brzeźnica w m. Paszczyzna; 11) Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Dębica w ramach zadania „Chodniki i drogi”; 12) „Budowa przejścia dla pieszych w ramach zadania: Przebudowa drogi gminnej nr 106269R (ul. Wałowej) wraz z budową chodnika w m. Brzeźnica”; 	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
	<p>13) „Budowa dwóch przejść dla pieszych w ramach zadania: Przebudowa drogi gminnej nr 106303R wraz z budową chodnika w m. Nagawczyna”;</p> <p>14) Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Paszczyna;</p> <p>15) Przebudowa drogi gminnej w rejonie cmentarza w m. Nagawczyna;</p> <p>16) Przebudowa drogi gminnej za młynem wraz z odwodnieniem rowów w m. Stasiówka;</p> <p>17) Przebudowa drogi gminnej nr 106298R wraz ze zjazdem do parkingu dz. 872/1 w m. Paszczyna;</p> <p>18) Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów – Baranów Sandomierski – Mielec – Dębica, polegająca na budowie chodnika w m. Pustynia;</p> <p>19) Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Dębica w ramach zadania „Chodniki i drogi”;</p> <p>20) „Budowa odcinka drogi gminnej D2 w ramach zadania: Budowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych w Zawadzie”;</p> <p>21) „Przebudowa drogi w m. Podgrodzie w ramach zadania: Przebudowa drogi gminnej nr 106353R w km 0+014,27 – 0+942,75 w m. Podgrodzie”;</p> <p>22) Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Paszczyna, dz. o nr ewid. 865/3, 1174;</p> <p>23) Przebudowa dróg (Polski Ład) w ramach zadania: Poprawa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Dębica;</p> <p>24) Przebudowa drogi w m. Pustynia w ramach zadania: Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej w km 0+000,00 – 0+310,70 oraz budowa drogi wewnętrznej gminnej w km 0+000,00 – 0+331,30 w m. Pustynia;</p> <p>25) Remont mostu na rzece Ostra w ciągu drogi gminnej (dz. nr ewid. 593) w miejscowości Gumniska;</p> <p>26) Przebudowa drogi gminnej Stasiówka na Zosieńkę w km 0+000 – 0+400 na działce nr ewid. 1739 oraz 135/2 w m. Stasiówka;</p> <p>27) Budowa drogi na działce nr ewid. 2608 w m. Kochanówka;</p> <p>28) Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 985 Nagnajów – Baranów Sandomierski – Mielec – Dębica, polegająca na budowie chodnika w m. Kozłów;</p> <p>29) Przebudowa drogi powiatowej nr 1301R Latoszyn–Braciejowa – budowa chodnika w km</p>				

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
	3+238 – 3+723 w ramach zadania pn. Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych na drogach Powiatu Dębickiego.				
Ograniczenie hałasu drogowego poprzez budowę nowych nawierzchni eliminujących natężenie hałasu	Usługi bieżące i remontowe (remonty nawierzchni dróg gminnych w ramach środków własnych gminy oraz w ramach środków Funduszu sołeckiego, dostawa kruszywa na drogi gminne, koszenie i ścinanie poboczy dróg gminnych, zimowe utrzymanie dróg gminnych i chodników gminnych, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych i przetargowych, opracowanie projektów organizacji ruchu, zakupy bieżące (znaki drogowe, masa bitumiczna na zimno, lustra drogowe, progi zwalniające, malowanie wiat przystankowych).	950 921	1 909 141	1 566 646	4 426 708
Budowa, rozbudowa sieci dróg rowerowych	1. Budowa odcinka drogi gminnej D2-A w km 0+015 – 0+167 oraz drogi gminnej D2-B w km 0+320 – 0+915 w ramach zadania: Budowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych w Zawadzie. 2. Budowa odcinka drogi gminnej D1 o dł. 600 m w ramach zadania: Budowa dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych w Zawadzie.	3 479 000	0	4 098 000	7 577 000
Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów SIWZ uwzględniające m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych	Uchwałą nr XL/426/2022 Rady Gminy Dębica z dnia 9 marca 2022 r. przyjęty został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębica, obszaru miejscowości Pustków, w którym wprowadzono zapisy dotyczące dopuszczania zaopatrzenia w ciepło z alternatywnych, ekologicznych źródeł ciepła, np. kolektorów słonecznych oraz innych z zastrzeżeniem, że ich stosowanie nie może się wiązać z przekroczeniem obowiązujących norm emisji hałasu, pyłów lub substancji szkodliwych dla środowiska.	Koszty ponoszone w ramach prac projektowych dot. zmian i przyjmowania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.			

Źródło: Opracowanie własne

Prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego polega przede wszystkim na zmniejszeniu poziomów hałasu u samego źródła oraz na zmniejszaniu poziomów hałasu metodami akustyczno-urbanistycznymi i akustyczno-budowlanymi na drodze między źródłem a odbiorcą. Na terenie Gminy Dębica najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej, powodowany przede wszystkim przez ruch odbywający się autostradą

A4. Metodą ochrony przed hałasem jest budowa ekranów akustycznych i indywidualna ochrona w postaci zwiększenia izolacyjności akustycznej przegród budowlanych.

4.3. Pola elektromagnetyczne

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) zawiera główne regulacje prawne dotyczące ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi (PEM). Zgodnie z ustawą, pola elektromagnetyczne są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach z zakresu od 0 Hz do 300 GHz. Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku, w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Na terenie Gminy Dębica nie były prowadzone w ostatnich latach badania PEM, natomiast przeprowadzono je na terenie powiatu dębickiego – w Mieście Dębica przy ul. Konarskiego i ul. Sportowej oraz w miejscowości Jodłowa w Gminie Jodłowa⁹. Pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego wykonane w 2021 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu dębickiego nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku.

Główne źródła promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa podkarpackiego stanowią: stacje radiowe, telewizyjne i stacje bazowe telefonii komórkowej. Rozmieszczenie tych stacji na obszarze województwa nie jest równomierne. Najwięcej stacji zlokalizowanych jest w dużych miastach. Od lipca 2021 r. na terenie Polski działa System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne SI2PEM. Jest to publiczna baza danych zawierająca informacje o położeniu stacji bazowych telefonii komórkowej (SBTK) i nadajników telewizji naziemnej DVB-T oraz o wynikach pomiarów pola elektromagnetycznego wykonywanych w ich otoczeniu. Baza dostępna jest pod adresem: www.si2pem.gov.pl. Według stanu na dzień 13.09.2023 r., w bazie zgromadzono informacje o 1 954 stacjach bazowych telefonii komórkowej zlokalizowanych na terenie województwa podkarpackiego, co stanowi 4% krajowych stacji bazowych. Natomiast liczba nadajników

⁹ *Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie podkarpackim.*

telewizyjnych DVB-T na terenie województwa wynosi 7, co stanowi ok. 6,5% w skali kraju. Dane te są sukcesywnie uzupełniane i weryfikowane.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Pola elektromagnetyczne

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych	Zadanie realizowane przez WIOŚ w Rzeszowie. Na terenie Gminy Dębica w latach 2020–2022 nie wykonywano pomiarów promieniowania elektromagnetycznego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.	W ramach kosztów własnych WIOŚ.			
Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym przez weryfikację składanych zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne	Zadanie realizowane na bieżąco.	Zadanie ciągle realizowane bez wykorzystywania nakładów finansowych.			
Wybór nisko konfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	Zadanie realizowane na bieżąco.	Zadanie ciągle realizowane bez wykorzystywania nakładów finansowych.			

Źródło: Opracowanie własne

4.4. Gospodarowanie wodami

Gmina Dębica położona jest na obszarze, który w całości administrowany jest przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Teren Gminy Dębica położony jest w zasięgu 8 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych¹⁰:

1) Ostra – RW200007218749

- Stan/potencjał ekologiczny: zły stan ekologiczny;
- Stan chemiczny: poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;

¹⁰ Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk, JCW Viewer (vRC-1.0), Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, apgw.gov.pl, inf. z dnia 06.09.2023 r.

- Cel dla stanu chemicznego: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Dębica wraz z przepompowniami oraz przyłączami do budynków mieszkalnych w miejscowościach Latoszyn, Gumniska i Braciejowa;
- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.

2) Rzeka – RW200007218729

- Stan/potencjał ekologiczny: słaby stan ekologiczny;
- Stan chemiczny: poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 $\mu\text{S/cm}$), IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- Cel dla stanu chemicznego: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), kadm(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami, rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami.

3) Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego – RW200006218719

- Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany potencjał ekologiczny;
- Stan chemiczny: poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II

klasa jakości); zapewnienie drożności ciekłu dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekłu istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności ciekłu według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekłu dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekłu głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej);

- Cel dla stanu chemicznego: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin, działania renaturyzacyjne, rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, renaturyzacja JCWP z uwzględnieniem celów środowiskowych JCWP;
- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP, realizacja wybranego wariantu udroźnienia ciekłu – działanie inwestycyjne, monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb, kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb.

4) Tuszynka – RW200010218929

- Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany potencjał ekologiczny;
- Stan chemiczny: poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności ciekłu według wymagań gatunków chronionych;
- Cel dla stanu chemicznego: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: działania renaturyzacyjne, rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50), rozpoznanie zasadności realizacji działań

naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta;

- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP, analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych.

5) Wisłoka od Chotowskiego Potoku do ujścia – RW20001121899

- Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny;
- Stan chemiczny: poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej);
- Cel dla stanu chemicznego: stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w aglomeracji Dębica w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków (ID oczyszczalni: PLPK0040), kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych, przekazanie informacji do PGW WP o braku przepływu lub braku wody w korycie cieku przy przeprowadzeniu badań monitoringowych JCWP w ramach strategicznego programu PMŚ;
- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb, analiza możliwości przebudowy

budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych, kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb, aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.

6) Dopływ z Wiktorca – RW200006218872

- Stan/potencjał ekologiczny: słaby stan ekologiczny;
- Stan chemiczny: stan poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 $\mu\text{S}/\text{cm}$), IO]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;
- Cel dla stanu chemicznego: dobry stan chemiczny;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami, realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami.

7) Kamienica – RW20007218569

- Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny;
- Stan chemiczny: poniżej dobrego;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych;
- Cel dla stanu chemicznego: dobry stan chemiczny;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;

- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: działania kontrolne – kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność;
- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami.

8) Brzeźnica – RW200007218899

- Stan/potencjał ekologiczny: słaby potencjał ekologiczny;
- Stan chemiczny: dobry;
- Stan (ogólny): zły stan wód;
- Cel środowiskowy dla stanu/potencjału ekologicznego: dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych;
- Cel dla stanu chemicznego: dobry stan chemiczny;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWP: kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność, realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, działania renaturyzacyjne, rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń;
- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych, ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami, ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP.

Gmina Dębica znajduje się na terenie jednolitej części wód podziemnych Nr 99:

1) JCWPd nr 99 – GW6000

- Stan chemiczny: dobry;
- Stan ilościowy: dobry;
- Stan JCWPd: dobry;
- Cel środowiskowy dla stanu chemicznego: dobry stan chemiczny;
- Cel dla stanu ilościowego: dobry stan ilościowy;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: niezagrożona;
- Działania podstawowe przewidziane do wdrażania dla JCWPd: ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP);
- Działania uzupełniające przewidziane do wdrażania dla JCWP: wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.

Gmina Dębica położona jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”, który stanowi zbiornik o charakterze porowym. Piętro wodonośne występuje w utworach czwartorzędowych na głębokości od 10 do 60 m p.p.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarowania wodami:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
		Ograniczenie wrażliwości terenów zagrożonych podtopieniami i suszą

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie gospodarowania wodami, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 11.

Tabela 11 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji *Gospodarowanie wodami*

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań			
		2020	2021	2022	Razem
Program „Moja woda”	Zadanie realizowane na bieżąco przez podmioty prywatne.	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych			
Budowa zbiorników retencyjnych i systemów odzyskiwania wody (w tym zbiorników przy oczyszczalniach ścieków i stacjach uzdatniania wody jako zbiorników magazynowych wód oczyszczonych)	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie realizowane na bieżąco.	Zadanie ciągłe bez wykorzystywania nakładów finansowych			
Uwzględnienie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym	Mapy zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami są uwzględniane w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym.	Zadanie ciągłe bez wykorzystywania nakładów finansowych			
Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa zbiorowego systemu oczyszczania ścieków	Poprawa efektywności działalności kontrolno-monitoringowej w gospodarce wodno-ściekowej
		Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji *Gospodarka wodno-ściekowa*

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodociągowej (w tym: strefowanie sieci, montaż urządzeń monitorujących przepływ wody)	Zadanie realizowane na bieżąco.	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			
Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz ich likwidacja na obszarach nowo skanalizowanych	Zadanie realizowane na bieżąco.	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			
Budowa centrum zarządzania, monitorowania i obsługi sieci wodociągowo-kanalizacyjnej z zapleczem administracyjnym i laboratoryjnym	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Modernizacja stacji uzdatniania wody i układów technologicznych uzdatniania wody	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej studni głębinowej wraz z rozbudową Stacji Uzdatniania wody w Brzeźnicy – modernizacja	0	3 503 652	0	3 503 652

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
	ponad 2 km sieci magistralnej o średnicach n 250 mm do dn 315 mm, budowa nowego zbiornika wody uzdatnionej o pojemności 400 m ³ oraz dodatkowej studni głębinowej i przebudowa ciągu technologicznego stacji uzdatniania. Wzrost wydajności SUW z 118 m ³ /h do 150 m ³ /h.				
Remonty sieci i przyłączy wodociągowych wykonanych w technologiach rur stalowych oraz węzłów wodociągowych uszczelnianych ołowiem	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Wykorzystanie technologii cyfrowych w rozliczeniach z mieszkańcami w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków poprzez wymianę wodomierzy na radiowe i budowę zbiorczego systemu przesyłania danych	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Budowa systemu przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach, gdzie brak możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej	Zadanie niezrealizowane.	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			
Rozbudowa systemu odbioru ścieków ze zbiorników bezodpływowych poprzez zakup pojazdów asenizacyjnych	Zadanie niezrealizowane.	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			
Budowa oczyszczalni ścieków dla południowo-zachodniej części gminy	Zadanie niezrealizowane.	Zadanie ciągłe w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
wraz z kolektorami przesyłowymi					
Modernizacja układów technologicznych oczyszczalni ścieków	Zadanie niezrealizowane.	Zadanie ciągle w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych gminy			
Renowacja sieci kanalizacji sanitarnej poprzez remonty i modernizacje przepompowni ścieków wraz z wymianą pomp i układów sterowania	Całkowita wymiana przepompowni PG w przepompowni ścieków wraz z wymianą pomp i układów sterowania	0	90 000	0	90 000
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Gumniska–Braciejowa	W 2022 r. rozpoczęto I etap inwestycji, planowane zakończenie w 2023 r.	0	0	780 500	780 500
Budowa kanalizacji w m. Głobikowa	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Rozbudowa sieci wod.-kan. na terenie Gminy Dębica	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Dąbrówki Wielończa – 2 etap	104 000	96 400	118 600	319 000
Rozbudowa sieci wod.-kan. na obszarze ochrony uzdrowiskowej (strefy A, B i C)	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Budowa układów wstępnego oczyszczania ścieków przemysłowych (w tym pokąpielowych – uzdrowiskowych) wprowadzanych do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto Gminny Zakład Komunalny w ramach bieżącej działalności wykonał następujące prace: zmodernizowano siećową pompownię ścieków w Pustkowie, zamontowano nowy zbiornik o głębokości 4,5 m i średnicy 2 m (zastąpiono nim stary skorodowany zbiornik betonowy, który zagrożony był całkowitym zawaleniem), dodatkowo zamontowano nowe mocniejsze pompy oraz nowy cały osprzęt. Zadanie wykonano ze środków Gminy Dębica w ramach stałej konserwacji sieci wodociągowej.

4.6. Zasoby geologiczne

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie zasobów geologicznych:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Zasoby geologiczne	Właściwe zagospodarowanie zasobów geologicznych	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie zasobów geologicznych, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zasoby geologiczne

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Pozyskiwanie energii geotermalnej w miejscowości Latoszyn	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Ustanowienie stref ochronnych ujęć wody i opracowanie oraz aktualizacja analiz ryzyka dla stref i zasobów wodnych zaopatrujących mieszkańców gminy w wodę pitną	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Budowa studni głębinowych zaopatrujących mieszkańców gminy w wodę zdatną do spożycia	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

4.7. Gleby

Badania gleb wykonywane są ogólnie w ramach *Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski*, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja w określonych przedziałach czasu zmian zaistniałych pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitoring chemizmu gleb rolniczo użytkowanych w Polsce jest realizowany od roku 1995 w 5-letnich odstępach czasowych. Próbkę glebową są pobierane i analizowane z 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Najbliższy badany punkt mieści się na terenie wsi Pustków (punkt kontrolny 379). W tabeli 14 zamieszczono wyniki badań za rok 2020 oraz dla porównania za rok 1995 i 2000.

Tabela 14 Wyniki badań gruntów ornych na obszarze Gminy Dębica – wieś Pustków

Badanie	1995 rok	2000 rok	2020 rok
Odczyn „pH” w zawiesinie H ₂ O [pH]	5,70	5,40	4,50
Odczyn „pH” w zawiesinie KCl [pH]	4,60	4,30	3,90
Ołów Pb mg ⁺ kg ⁻¹	12,30	11,60	9,18
Kadm Cd mg ⁺ kg ⁻¹	0,15	0,23	<0,50
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne WWA	300,0	283,0	313,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu z III realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020–2022”

Z dostępnych danych wynika, iż w 2020 roku w porównaniu do lat 1995 i 2000 wzrósł poziom kadmu oraz poziom wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, zmniejszył się natomiast poziom ołowiu.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie gleb:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Gleby	Ochrona powierzchni ziemi przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb oraz ochrona powierzchni ziemi

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie gleb, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 15.

Tabela 15 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Gleby

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Monitoring i inwentaryzacja obszarów zdegradowanych – dawne zrekultywowane już składowisko odpadów w Paszczynie	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Rekultywacja gleb zdegradowanych i przywrócenie funkcji przyrodniczych	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb – rozwój sieci monitoringu gleb (METKOM Bakutil)	Wykonanie prac z zakresu analizy i oceny stanu gleb pn. „Wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolowanych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska z terenu Gminy Dębica”.	5 998,15	5 997,53	5 997,53	17 993,21

Źródło: Opracowanie własne

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz hierarchią postępowania z odpadami	Działania w zakresie kształtowania systemu gospodarki odpadami

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów*

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Budowa składowiska odpadów wraz z zakupem kompaktora	Budowa składowiska odpadów w Paszczynie dla Gminy Dębica.	6 488 092	1 330 000	0	7 818 092
Budowa stacji demontażu pojazdów w ramach instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w Paszczynie	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów	Likwidacja 6 dzikich wysypisk śmieci w miejscowości Brzeźnica.	5 000	0	0	5 000
Budowa instalacji do przetwarzania osadów ściekowych i wytwarzania produktu wykorzystywanego w rolnictwie	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Promowanie budowy przydomowych kompostowników	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Ewidencjonowanie ilości usuniętego azbestu na potrzeby portalu <i>bazaazbestowa.gov.pl</i>	Mieszkańcy skorzystali z dofinansowania z WFOŚiGW oraz ze środków własnych Gminy Dębica.	16 290	20 000	35 000	71 290

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Brzeźnicy podpisał umowę na zakup ciągnika wraz z osprzętem. W dniu 13.07.2021 r. został dostarczony ciągnik o mocy 113 KM firmy DEUTZ-FAHR wraz z ładowarką oraz kosiarką wysięgnikową. Dzięki zakupowi GZK będzie mógł lepiej, szybciej i wydajniej realizować zadania zlecone przez gminę. Ponadto podniesie standard wykonywanych usług i skróci czas ich wykonania.

4.9. Zasoby przyrodnicze

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie zasobów przyrodniczych:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
--------------------	-----	----------------------

Zasoby przyrodnicze	Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności	Właściwe gospodarowanie zasobami przyrodniczymi
---------------------	---	---

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie zasobów przyrodniczych, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zasoby przyrodnicze

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Konserwacja pomników przyrody	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Rewitalizacja obiektów parkowych	Przygotowanie terenu oraz wykonanie nowych nasadzeń drzew, krzewów i roślin zielnych na gruntach leśnych mienia komunalnego Gminy Dębica przeznaczonych pod rekreację w miejscowości Pustków-Osiedle, na działkach nr ewid. 3600/89 i 3600/34”.	0	0	39 000	39 000
Realizacja zadań z zakresu rozwoju bezpiecznej dla środowiska nowoczesnej infrastruktury rekreacyjnej zapewniającej wzrost potencjału turystycznego	1) Ochrona różnorodności biologicznej kompleksów leśnych w Latoszynie poprzez budowę infrastruktury rekreacyjno-turystycznej: miejsce muzykoterapii, tężnia i pijalnia, ścieżki ruchowe.	2 137 045			
	2) Rewitalizacja przestrzeni regionalnej w Gminie Dębica.	714 955	0	0	2 852 000

Źródło: Opracowanie własne

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej, a także na wojewodzie. Według rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Państwową Straż Pożarną, na terenie Gminy Dębica funkcjonują zakłady przemysłowe, w których występują rodzaje i ilości substancji niebezpiecznych, pozwalające zakwalifikować je do zakładów o zwiększonym

ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej, są to:

- LERG S.A. w Pustkowie;
- KRONOSPAN HPL Sp. z o.o. w Mielcu – Zakład Produkcyjny w Pustkowie Osiedlu;
- Fabryka Farb i Lakierów „ŚNIEŻKA” S.A. w Lubzinie – Oddział w Brzeźnicy;
- PKN ORLEN S.A., Oddział PGNiG w Sanoku, Podziemny Magazyn Gazu Brzeźnica¹¹.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie zagrożenia poważnymi awariami:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Zagrożenie poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	Rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych i poważnych awarii

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie zagrożenia poważnymi awariami, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 18.

Tabela 18 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zagrożenia poważnymi awariami

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Monitoring na obszarach zagrożonych ryzykiem wystąpienia poważnych awarii i ich rejestr, prowadzenie elektronicznej bazy danych w zakresie zakładów mogących powodować poważną awarię	Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.	W ramach WIOŚ.			

Źródło: Opracowanie własne

4.11. Edukacja ekologiczna

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku wyznaczono następujące cele w zakresie edukacji ekologicznej:

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Edukacja ekologiczna	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	Prowadzenie edukacji ekologicznej

¹¹ Wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2022 r., Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, gios.gov.pl

Ocenę realizacji poszczególnych zadań w zakresie edukacji ekologicznej, realizowanych w latach 2020–2022 na terenie Gminy Dębica, przedstawiono w tabeli 19.

Tabela 19 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji *Edukacja ekologiczna*

Zadania	Informacje na temat realizacji zadania	Koszty realizowanych zadań (zł)			
		2020	2021	2022	Razem
Budowa ścieżek dydaktycznych	Zadanie niezrealizowane.	0	0	0	0
Prowadzenie akcji edukacji ekologicznej przez CEE w Stobiernej	Wspólnie z partnerami, Centrum Edukacji Ekologicznej prowadzi liczne akcje proekologiczne o charakterze edukacyjno-aktywizacyjnym. W szerokim wachlarzu działań Centrum Edukacji Ekologicznej szczególne miejsce zajmuje ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także tradycyjnych odmian drzew owocowych, krzewów, kwiatów i ziół.	Zadanie ciągle w miarę pozyskania funduszy zewnętrznych i możliwości finansowych CEE			
Akcje ekologiczne: m.in. sprzątanie świata i inne	Wyposażenie uczniów w środki niezbędne do akcji „Sprzątanie świata”.	0	90,00	1 185,09	1 275,09
Edukacja ekologiczna dotycząca selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów komunalnych i niebezpiecznych	Skorzystanie dzieci i młodzieży z terenu Gminy Dębica ze szkolenia z zakresu prawidłowej segregacji odpadów oraz z konkursu ekologicznego „Elektrośmieci ... i ich drugie życie”.		499,22	12 499,88	12 999,10
Edukacja ekologiczna z wykorzystaniem gazetek szkolnych, plakatów, ulotek informacyjnych	Rozprowadzenie ulotek wśród mieszkańców i uczniów szkół z terenu Gminy Dębica dotyczących prawidłowej segregacji odpadów, wymiany kopciuchów oraz zagrożeń powodowanych przez smog.	12 372,57	2 190,00	1 901,00	16 463,57

Źródło: Opracowanie własne

5. Analiza wskaźnikowa realizacji Programu Ochrony Środowiska

W niniejszym Raporcie opracowano zestaw wskaźników służących do monitorowania postępów wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku. Dla poszczególnych wskaźników ustalono ich wartość bazową (rozpoczęcie realizacji POŚ – wartość wskaźnika wg stanu na koniec 2020 r.) oraz wartość docelową (zakończenie realizacji POŚ – oczekiwana wartość wskaźnika w 2027 r.). Analiza wskaźnikowa realizacji Programu Ochrony Środowiska polega na przypisaniu wartości dla poszczególnych wskaźników w kolejnych latach realizacji dokumentu oraz ich porównaniu z wartością bazową i docelową. Analizę wskaźnikową realizacji Programu przedstawiono w tabeli 20.

Tabela 20 Analiza wskaźnikowa realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do roku 2027 za lata 2020–2022

Zadanie	Wskaźnik	Wartości wskaźników		
		Wartość bazowa (rozpoczęcie realizacji POŚ – stan na 2020 r.)	Wartość docelowa (zakończenie realizacji POŚ – stan na 2027 r.)	Wartość pośrednia (realizacja POŚ w latach 2020–2022)
Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Dębica należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki – kotły gazowe i biomasa	Ilość zamontowanych źródeł ciepła [szt.]	0	140 – gazowe 15 – biomasa	140 – gazowe 15 – biomasa
Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w domach prywatnych na terenie Gminy Dębica należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki – ekogroszek	Ilość zamontowanych źródeł ciepła (szt.)	0	6	0
Montaż filtrów na kominy	Ilość budynków poddanych modernizacji [szt.]	0	700	0
Program „Czyste powietrze”	Ilość budynków poddanych modernizacji [szt.]	0	-	190
Wymiana tradycyjnego oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Ilość wymienionego oświetlenia [szt.]	103	1 600	1 600
Wymiana oświetlenia na efektywne energetycznie w budynkach użyteczności publicznej	Ilość budynków poddanych termomodernizacji [szt.]	1	16	2
Ograniczenie zużycia energii elektrycznej poprzez wymianę pomp przesyłowych w przepompowniach ścieków	Ilość wymienionych pomp [szt.]	0	320	0

Ograniczenie zużycia energii elektrycznej poprzez wymianę zestawów pompowych w przepompowaniach wody z zamontowaniem układów stabilizacji ciśnienia	Ilość wymienionych zestawów pompowych [szt.]	0	320	0
Budowa stacji kontroli pojazdów i jakości emisji spalin	Ilość wybudowanych stacji kontroli pojazdów [szt.]	0	1	0
Budowa instalacji fotowoltaicznej zasilającej obiekty infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej	Ilość zamontowanych ogniw fotowoltaicznych [szt.]	1014 – ilość ogniw zamontowanych na budynkach użyteczności publicznej brak danych (inventaryzacji) – budynki prywatne	3 000	1 078
Budowa instalacji fotowoltaicznej na domach prywatnych oraz na budynkach użyteczności publicznej				
Montaż instalacji OZE – budynki prywatne i użyteczności publicznej	Ilość zamontowanych instalacji solarnych [szt.]	1414	2000	1 078
Montaż pomp ciepła w budynkach prywatnych	Ilość zamontowanych pomp ciepła [szt.]	3	160	0
Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych na terenie gminy	Poziom przekroczeń hałasu na terenie gminy [dB]	0	0	0
Ograniczenie hałasu drogowego poprzez budowę nowych nawierzchni eliminujących natężenie hałasu				
Budowa, rozbudowa sieci dróg rowerowych				
Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów SIWZ uwzględniających m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM	0	0	0
Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych				
Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym przez weryfikację składanych zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne				
Wybór nisko konfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym [szt.]	3	-	8
Program „Moja woda”				
Budowa zbiorników retencyjnych i systemów odzyskiwania wody (w tym zbiorników przy oczyszczalniach ścieków i stacjach uzdatniania	Ilość zbiorników retencyjnych na terenie gminy [szt.]	0	3 przy SUW 1 przy	0

wody jako zbiorników magazynowych wód oczyszczonych)			oczyszczalni	
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy [szt.]	1 466	1 466	1 115
Uwzględnienie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Realizacja zadania TAK/NIE	-	-	TAK
Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	Ilość zastosowanej infrastruktury [szt.]	0	117	0
Ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodociągowej (w tym: strefowanie sieci, montaż urządzeń monitorujących przepływ wody)	Ilość zużycia wody [m ³]	750 000	112 500	765 300
Bieżąca ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz ich likwidacja na obszarach nowo skanalizowanych	Ilość zlikwidowanych zbiorników [szt.]	0	200	351
Budowa centrum zarządzania, monitorowania i obsługi sieci wodociągowo-kanalizacyjnej z zapleczem administracyjnym i laboratoryjnym	Ilość wybudowanych centrów [szt.]	0	1	0
Modernizacja stacji uzdatniania wody i układów technologicznych uzdatniania wody	Ilość zmodernizowanych układów [szt.]	0	3	1
Remonty sieci i przyłączy wodociągowych wykonanych w technologiach rur stalowych oraz węzłów wodociągowych uszczelnianych ołowiem	Długość wyremontowanych sieci [km]	0	20	0
Wykorzystanie technologii cyfrowych w rozliczeniach z mieszkańcami w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków poprzez wymianę wodomierzy na radiowe i budowę zbiorczego systemu przesyłania danych	Ilość wymienionych urządzeń [szt.]	0	7 000	0
Budowa systemu przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach, gdzie brak możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej	Ilość wybudowanych systemów [szt.]	0	160	0
Rozbudowa systemu odbioru ścieków ze zbiorników bezodpływowych poprzez zakup pojazdów asenizacyjnych	Ilość zakupionych pojazdów [szt.]	0	2	0
Budowa oczyszczalni ścieków dla południowo-zachodniej części gminy wraz z kolektorami przesyłowymi	Ilość wybudowanych oczyszczalni [szt.]	0	1	0

Modernizacja układów technologicznych oczyszczalni ścieków	Realizacja zadania TAK/NIE	-	-	NIE
Renowacja sieci kanalizacji sanitarnej poprzez remonty i modernizacje przepompowni ścieków wraz z wymianą pomp i układów sterowania	Realizacja zadania TAK/NIE	-	TAK	TAK
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Gumniska-Braciejowa	Ilość wybudowanej sieci kanalizacyjnej [km]	0	30	1,2
Budowa kanalizacji w m. Głobikowa	Ilość wybudowanej sieci kanalizacyjnej [km]	0	16	0
Rozbudowa sieci wod.-kan. na terenie Gminy Dębica	Ilość rozbudowanej sieci wod.-kan. [km]	0	2,5	sieć wodociągowa – 3,7 sieć kanalizacyjna 1,1
Rozbudowa sieci wod.-kan. na obszarze ochrony uzdrowiskowej (strefy A, B i C)	Ilość rozbudowanej sieci wod.-kan. [km]	0	6	0
Budowa układów wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych (w tym pokąpielowych – uzdrowiskowych) wprowadzanych do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej	Ilość wybudowanych układów [szt.]	0	1	0
Pozyskiwanie energii geotermalnej w miejscowości Latoszyn	Ilość pozyskanej energii geotermalnej	0	1	0
Ustanowienie stref ochronnych ujęć wody i opracowanie oraz aktualizacja analiz ryzyka dla stref i zasobów wodnych zaopatrujących mieszkańców gminy w wodę pitną	Realizacja zadania TAK/NIE	0	2	NIE
Budowa studni głębinowych zaopatrujących mieszkańców gminy w wodę zdatną do spożycia	Ilość wybudowanych studni głębinowych [szt.]	0	3	0
Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalni	Realizacja zadania TAK/NIE	NIE	TAK	NIE
Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Ilość wypromowanych działań [szt.]	0	wg potrzeb	0
Monitoring i inwentaryzacja obszarów zdegradowanych – dawne zrekultywowane już składowisko odpadów w Paszczynie	Powierzchnia nieużytków [ha]	0	5	5
Rekultywacja gleb zdegradowanych i przywrócenie funkcji przyrodniczych –				

dawne zrekultywowane już składowisko odpadów w Paszczynie				
Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb – rozwój sieci monitoringu gleb (METKOM Bakutil)	Ilość punktów pomiarowych [szt.]	brak pomiarów w ostatnich latach	wg potrzeb	3
Budowa składowiska odpadów wraz z zakupem kompaktora	Ilość wybudowanych składowisk [szt.]	0	1	1
Budowa stacji demontażu pojazdów w ramach instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych w Paszczynie				
Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów	Ilość zlikwidowanych wysypisk [szt.]	3	3	6
Budowa instalacji do przetwarzania osadów ściekowych i wytwarzania produktu wykorzystywanego w rolnictwie	Ilość wybudowanych instalacji [szt.]	0	1	0
Promowanie budowy przydomowych kompostowników	Ilość wybudowanych przydomowych kompostowników [szt.]	0	1 200	1 200
Ewidencjonowanie ilości usuniętego azbestu na potrzeby portalu <i>bazaazbestowa.gov.pl</i>	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy [kg]	736 949	530 000	686 741
Konserwacja pomników przyrody	Ilość form ochrony przyrody [szt.]	14	14	14
Rewitalizacja obiektów parkowych	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha]	1,2	3,6	3,6
Realizacja zadań z zakresu rozwoju bezpiecznej dla środowiska nowoczesnej infrastruktury rekreacyjnej zapewniającej wzrost potencjału turystycznego	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha]			
Monitoring na obszarach zagrożonych ryzykiem wystąpienia poważnych awarii i ich rejestr, prowadzenie elektronicznej bazy danych w zakresie zakładów mogących powodować poważną awarię	Ilość poważnych awarii na terenie gminy [szt.]	0	0	0
Budowa ścieżek dydaktycznych	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych [szt.]	2	Możliwie jak najczęściej	7
Prowadzenie akcji edukacji ekologicznej przez CEE w Stobiernej				
Akcje ekologiczne: m.in. Sprzątanie świata i inne				
Edukacja ekologiczna dotycząca selektywnej zbiórki surowców wtórnych, odpadów komunalnych i niebezpiecznych				

Edukacja ekologiczna z wykorzystaniem gazetek szkolnych, plakatów, ulotek informacyjnych				
--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Spośród rozpatrywanych wskaźników zmiana wartości zdecydowanej większości została oceniona w trendzie pozytywnym, co oznacza, iż poprawił się stan środowiska lub zwiększyła się reakcja na istniejące problemy środowiskowe. Na terenie gminy istnieją jednak wciąż obszary, dla których postępuje presja na zasoby środowiska. Do negatywnie ocenionych wskaźników zaliczono m.in. zwiększoną ilość JCWP o złym stanie ogólnym na terenie gminy. Do pozytywnie ocenionych wskaźników zaliczono m.in. zmniejszoną ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica ma charakter planistyczny, a nakreślone w nim zadania stanowią wytyczne dla realizacji przedsięwzięć w przeciągu czterech lat, z perspektywą na kolejne trzy lata. Przedmiotowy dokument określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego na terenie gminy. Program kompleksowo odnosi się do zagadnień ochrony środowiska i koordynuje działania w tym zakresie.

Cele i zadania ujęte w harmonogramie rzeczowym, zawartym w Programie Ochrony Środowiska, realizowane są przez jednostki za to odpowiedzialne w sposób ciągły. Wiele zadań do realizacji przeznaczonych jest dla przedsiębiorców, osób prywatnych i innych instytucji, jednostek oddziałujących w związku z profilem działalności na poszczególne elementy środowiska. Realizacja zadań zależy również w dużym stopniu od możliwości finansowych. Przy sporządzaniu przedmiotowego opracowania zostały wykorzystane informacje powszechnie dostępne oraz pochodzące z materiałów dostępnych w Urzędzie Gminy Dębica.

6. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest doprowadzenie do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją, a także stworzenie warunków dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że wskazane zadania mające bezpośredni wpływ na stan środowiska, obciążają samorząd gminy, podmioty gospodarcze, ale i samych mieszkańców. Do najważniejszych zadań zrealizowanych w ramach POŚ można zaliczyć: termomodernizację budynków użyteczności publicznej, budowę i modernizację dróg, budowę i modernizację sieci wodociągowo-kanalizacyjnych. Część zadań, z uwagi na swój charakter, realizowana jest na bieżąco, w zależności od aktualnych potrzeb, jak na przykład bieżące utrzymanie dróg, utrzymanie zieleni, sadzenie nowych drzew i krzewów czy szeroko pojęta edukacja ekologiczna.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe jednostek odpowiedzialnych za realizację celów. Gmina Dębica na realizację zadań zawartych w Programie, oprócz zabezpieczonych środków własnych, pozyskiwała środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze europejskie, budżet państwa, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z wykonania celów i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu.

Określone w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024, z perspektywą do 2027 roku* zadania i cele w konkretnych obszarach interwencji były, są, i z pewnością będą podejmowane w kolejnych latach. Większość zadań przewidzianych w Programie jest kontynuacją działań podjętych w latach poprzednich. Część z nich została zrealizowana w minionych latach, a część jest realizowana sukcesywnie w miarę możliwości finansowych i możliwości pozyskiwania środków na ich realizację, a także zaangażowania, aktywności i współpracy zarówno ze strony władz publicznych, podmiotów odpowiedzialnych za realizację określonych zadań, jak i samych mieszkańców Gminy Dębica, gdyż szeroko pojęta

ochrona środowiska naturalnego jest nie tylko obowiązkiem władz samorządowych, podmiotów zaangażowanych, ale także i samych obywateli.

Świadomość ekologiczna i aktywność obywatelska mają znaczący wpływ na stan środowiska naturalnego, dlatego bardzo istotną kwestią w realizacji Programu Ochrony Środowiska na terenie Gminy Dębica jest także nieprzerwane kształcenie właściwych postaw mieszkańców gminy w zakresie ekologii i ochrony środowiska. Należy również poszukiwać takich kierunków rozwoju, które doprowadzą do ograniczania emisji szkodliwych substancji, oszczędności energii i zasobów wodnych, zachowania obszarów cennych przyrodniczo, wzmocnienia struktur ekologicznych, a także budowania świadomości, aktywności i odpowiedzialności za środowisko naturalne wszystkich mieszkańców gminy, zarówno tych najmłodszych jak i tych starszych.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat położono nacisk na inwestycje mające na celu utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, a także jego poprawę. Udało się wykonać wiele inwestycji i podjąć wiele działań zmierzających do ich realizacji w najbliższych latach, zarówno tych uwzględnionych jak i nie uwzględnionych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do 2027 roku*. Sukcesywnie poszukiwano i pozyskiwano środki na ich realizację w kolejnych latach.

Niniejszy raport zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 8a) *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w jego ochronie oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) zostanie podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie jego pełnej treści w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Dębica pod adresem: bip.ugdebica.pl jak również na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Dębica, ul. Stefana Batorego 13, 39-200 Dębica. Ponadto został on przedstawiony zgodnie z art. 18 ust. 2 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) Radzie Gminy Dębica na sesji, która odbyła się w dniu 30 października 2023 r.

Spis tabel

Tabela 1 Zestawienie użytkowania powierzchni Gminy Dębica w 2022 r.....	10
Tabela 2 Sieć wodociągowa na terenie Gminy Dębica.....	12
Tabela 3 Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Dębica.....	12
Tabela 4 Dane dotyczące dostępności mieszkańców Gminy Dębica do sieci gazowej w 2021 r.....	13
Tabela 5 Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2020–2022.....	16
Tabela 6 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa.....	18
Tabela 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa.....	20
Tabela 8 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji <i>Ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego</i>	20
Tabela 9 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zagrożenia hałasem.....	24
Tabela 10 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Pola elektromagnetyczne.....	29
Tabela 11 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Gospodarowanie wodami.....	35
Tabela 12 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>	37
Tabela 13 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zasoby geologiczne.....	40
Tabela 14 Wyniki badań gruntów ornych na obszarze Gminy Dębica – wieś Pustków.....	41
Tabela 15 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Gleby.....	42
Tabela 16 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	43
Tabela 17 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zasoby przyrodnicze.....	44
Tabela 18 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Zagrożenia poważnymi awariami.....	45
Tabela 19 Ocena realizacji zadań w obszarze interwencji Edukacja ekologiczna.....	46
Tabela 20 Analiza wskaźnikowa realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębica na lata 2020–2024 z perspektywą do roku 2027 za lata 2020–2022.....	47